

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
25 жовтня 2023 року,
протокол № 5.

Ректор, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

25 жовтня 2023 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ»
для підготовки на другому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

м. Хмельницький
2023

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, кандидатка економічних наук, доцентка
04.09.2023 року

_____ Наталія ТКАЧУК

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
05.09.2023 року, протокол № 1.

В.о. завідувачки кафедри, кандидатка економічних наук, доцентка
05.09.2023 року

_____ Алла КРУШИНСЬКА

В.о. деканеси факультету публічного управління, кандидатка наук з державного управління, доцентка
05.09.2023 року

_____ Тетяна ПІДЛІСНА

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
19 жовтня 2023 року, протокол № 2.

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
19 жовтня 2023 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 4
2. Заплановані результати навчання	– 5
3. Програма навчальної дисципліни	– 7
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 9
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 9
4.2. Аудиторні заняття	– 10
4.3. Самостійна робота студентів	– 10
5. Методи навчання та контролю	– 10
6. Схема нарахування балів	– 11
7. Рекомендовані джерела	– 11
7.1. Основні джерела	– 11
7.2. Допоміжні джерела	– 11
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 12

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 28 Публічне управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 281 Публічне управління та адміністрування
3. Назва освітньої програми	– Освітньо-професійна програма «Магістр публічного управління та адміністрування. Територіальне управління та місцеве самоврядування»
4. Назва дисципліни	– Державний кредит
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Код дисципліни	– МППВ 3.3
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– другий
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– магістр
9. Курс / рік навчання	– другий
10. Семестр	– третій
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 4,0 / 120
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 36
% від загального обсягу	– 30
лекційні заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 50
практичні заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 50
самостійна робота (годин)	– 84
% від загального обсягу тижневих годин:	
аудиторних занять	– 6
самостійної роботи	– 14
курсова робота (кредитів ЄКТС / годин)	- -
12. Форма семестрового контролю	– Залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– МППО 1 «Публічна політика та врядування МППО 10 «Економічне врядування та публічні фінанси»
2) супутні дисципліни	– МППВ 3.2 «Бюджетний менеджмент» МППВ 3.4 «Бюджетно-податкова політика»
3) наступні дисципліни	– -
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність абстрактно, критично мислити, аналізувати сучасні соціально-економічні проблеми розвитку суспільства, синтезувати отримані знання та формувати обґрунтовані пропозиції, стверджувати власну життєву позицію. ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	Спеціальні компетентності СК 4. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. СК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України. СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
Результати навчання	РН 03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції. РН 04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування. РН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень. РН 12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	називати визначення понять: «державний кредит», «державний борг», «державні запозичення», «внутрішні державні позики», «зовнішні державні позики», «управління державним боргом», «боргова безпека держави»; «боргова політика держави»; «борговий портфель держави»;
1.2)	пояснювати необхідність розвитку державного кредиту;
1.3)	називати функції державного кредиту;
1.4)	пояснювати генезис державного боргу;
1.5)	знати методи управління державним боргом;
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	розуміти необхідність і значення державного кредиту;
2.2)	пояснювати відмінності та взаємозв'язок позикових і податкових фінансів;
2.2)	виділяти форми внутрішнього та зовнішнього державного кредиту;

2.3)	описувати принципи та особливості державного кредиту;
2.4)	розуміти причини виникнення державного боргу
2.5)	пояснювати статус держави як кредитора, гаранта та позичальника в державному кредиті;
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	застосовувати базові знання із правової основи державного кредиту;
3.2)	виконувати необхідні аналітичні розрахунки для визначення основна суми державного боргу та процентів за державними позиками;
3.3)	здійснювати розмежування прямого та гарантованого зовнішнього та внутрішнього державного боргу;
3.4)	застосовувати на практиці теоретичні знання комплексної оцінки боргової безпеки держави;
3.5)	застосовувати базові знання методів управління державним боргом;
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	порівнювати особливості внутрішнього та зовнішнього державного кредиту;
4.2)	аналізувати стан державного боргу та його рівень відносно ВВП держави;
4.3)	визначати індикатори боргової безпеки держави;
4.4)	виокремлювати методи та інструментарій управління державним боргом;
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	аргументувати особливості взаємозв'язку і взаємозалежності між державним кредитом, державним боргом і борговою безпекою;
5.2)	формувати процедури розмежування державного боргу на зовнішній та внутрішній у залежності від валюти запозичення та типу кредитора;
5.3)	виокремлювати прямий і гарантований державний борг держави;
5.4)	інтегрувати сучасні підходи в методіку управління державним боргом;
5.5)	обґрунтовувати рішення щодо вдосконалення управління борговим портфелем держави;
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	оцінювати показники внутрішнього та зовнішнього державного боргу;
6.2)	ідентифікувати методи управління державним боргом;
6.3)	пояснювати вплив державного кредиту на розвиток економіки держави;
6.4)	оцінювати рівень боргової безпеки держави;
6.5)	робити висновки про основні напрями боргової політики держави;
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	формувати навички порівняльного аналізу внутрішніх та зовнішніх державних запозичень;
7.2)	модельовати вплив інфляції, валютного курсу та інших факторів на розвиток державного кредиту;
7.3)	пропонувати оптимальні методи управління державним боргом;
7.4)	формувати показники комплексної оцінки боргової безпеки держави;
7.5)	генерувати обґрунтовані пропозиції щодо формування боргової політики держави.

1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Державний кредит та його роль у фінансовій системі країни

Економічний зміст, необхідність і значення державного кредиту. Принципи, функції та завдання державного кредиту. Особливості державного кредиту, його відмінності від інших видів кредиту. Позикові та податкові фінанси: відмінності, взаємозв'язок та необхідність їх оптимального поєднання у сучасних умовах. Об'єкти та суб'єкти державного кредиту. Класифікація державного кредиту. Форми державного кредиту. Концепції державної заборгованості.

Тема 2. Еволюція становлення та розвитку державного кредиту

Генезис державного кредиту. Наявність протиріч між потребами державних органів влади і реальними можливостями їх задоволення та основні причини існування державного кредиту. Бюджетний дефіцит як основна передумова державного кредиту.

Становлення та основні етапи розвитку державного кредиту в Україні. Початок формування системи державних запозичень в Україні. Становлення вітчизняного ринку державних цінних паперів. Формування основ нормативно-правового забезпечення системи державних запозичень. Сучасні проблеми та напрями удосконалення системи державних запозичень в Україні.

Тема 3. Організація та управління державними запозиченнями на внутрішньому ринку

Особливості внутрішнього державного кредиту. Форми внутрішнього державного кредиту. Внутрішні державні позики: необхідність та переваги у порівнянні із зовнішніми державними позиками. Класифікація державних внутрішніх позик. Державні цінні папери як основна форма залучення кредитних ресурсів. Облігації внутрішньої державної позики. Казначейські зобов'язання. Розвиток ринку державних цінних паперів в Україні. Місце та значення Національного банку України у сфері державних запозичень.

Тема 4. Зовнішній державний кредит

Особливості зовнішнього державного кредиту. Форми зовнішнього державного кредиту. Державні зовнішні позики. Міждержавний та міжнародний кредит. Міждержавні борги і технології міждержавних кредитів. Зовнішня заборгованість як індикатор фінансової безпеки держави. Позики міжнародних фінансових організацій. Зовнішні державні запозичення, здійснені Україною після здобуття нею незалежності. Проблеми та перспективи розвитку зовнішнього державного кредиту в Україні.

Тема 5. Держава як кредитор та гарант за кредитами

Особливості та порядок надання державою кредитів. Вимоги до позичальників, яким надаються державні кредити. Напрямки використання кредитів, наданих державою. Контроль за наданням та використанням ресурсів, наданих державою у кредит. Порядок погашення державних позик та контроль за їх погашенням.

Державне гарантування кредитів, наданих резидентам. Передумови гарантування кредитів державою. Особливості погашення кредитів, гарантованих державою. Відповідальність за гарантованими кредитами. Проблеми розвитку в Україні кредитних відносин, у яких держава виступає кредитором та гарантом, та шляхи їх вирішення.

Тема 6. Державний борг: сутність, види, наслідки

Державний борг як наслідок існування державного кредиту. Сутність державного боргу та заборгованості держави. Класифікація державного боргу. Капітальний і поточний державний борг. Розмежування державного боргу на зовнішній та внутрішній у залежності від валюти запозичення та типу кредитора. Проблеми оптимізації структури державного боргу. Причини зростання державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Соціально-економічні наслідки зростання державної внутрішньої та зовнішньої заборгованості.

Тема 7. Боргова політика держави

Теоретичні засади боргової безпеки держави. Індикатори боргової безпеки. Оптимальні піввідношення сум державного боргу з показниками ВВП, доходів державного бюджету, бюджетного дефіциту тощо. Боргове навантаження. Боргова безпека України. Позикова політика держави. Боргова стратегія та боргова тактика держави. Основні завдання при розробці боргової стратегії: залучення достатніх кредитних ресурсів, ефективне розміщення залучених ресурсів, рівнонапруженість обслуговування та погашення боргу.

Тема 8. Боргова безпека держави та управління ризиками державного боргу

Необхідність управління державним боргом. Етапи управління державним боргом: залучення та розміщення позик, обслуговування та погашення боргу. Система органів управління державним боргом в Україні; координація та узгодженість їх дій. Комплексна оцінка боргової безпеки держави. Законодавче закріплення граничних показників зовнішнього та внутрішнього державного боргу в Законі України «Про Державний бюджет». Методи управління державним боргом: конверсія державного боргу, консолідація, уніфікація, обмін за регресивними співвідношеннями, відстрочення погашення, реструктуризація, анулювання боргів.

Тема 9. Місцеві запозичення та місцеві гарантії

Місцеві запозичення як важливий інститут у системі місцевих фінансів. Вплив місцевих запозичень на соціальний та економічний розвиток місцевого самоврядування, їх відмінність від державного кредиту. Мета місцевих запозичень і надання місцевих гарантій. Форми та правове регулювання місцевих запозичень. Види кредиторів, що надають позики органам місцевого самоврядування. Зовнішні і внутрішні місцеві запозичення. Види місцевих позик. Місцеві позики в Україні. Місцевий борг: визначення критичної межі та методи управління.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Тема 1. Державний кредит та його роль у фінансовій системі країни	12	2	2	-	-	8	-	2	2	-	-	10
2	Тема 2. Еволюція становлення та розвитку державного кредиту	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	12
3	Тема 3. Державні запозичення на внутрішньому ринку	12	2	2	-	-	8	-	2	2	-	-	10
4	Тема 4. Зовнішній державний кредит	14	2	2	-	-	10	-	2	2	-	-	10
5	Тема 5. Держава як кредитор та гарант за кредитами.	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	12
6	Тема 6. Державний борг: сутність, види, наслідки	14	2	2	-	-	10	-	2	2	-	-	10
7.	Тема 7. Боргова політика держави.	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	12
8.	Тема 8. Боргова безпека держави та управління ризиками державного борг	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	12
9	Тема 9. Місцеві запозичення та місцеві гарантії	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	14
	Всього годин	120	18	18	-	-	84	120	8	8	-	-	104

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до кожної теми (окремих тем) та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань всіма студентами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- виконання завдань за допомогою комп'ютерної техніки у відповідності до тематики заняття;

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) перевірки завдань, які були виконані студентом за допомогою комп'ютерної техніки на практичному занятті;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

3) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку з використанням комп'ютерних технологій.

Структура залікового білету включає три теоретичних завдання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарухування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

До 40 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять		До 25 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять
До 20 балів – за результатами самостійної роботи		До 40 балів – за результатами самостійної роботи
До 30 балів – за результатами складання семестрового контролю		
+		
Додаткові бали		

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Боргова функція сучасної держави: монографія / В.А. Федоров; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса: Гельветика, 2017. 175 с.
2. Боргова стійкість державних фінансів: монографія; за ред. Т.І. Єфименко, С.А. Єрохіна, Т.П. Богдан; Держ. навч.-наук. установа «Акад. фінанс. упр.». Київ: ДННУ «Акад. фінанс. упр.», 2014. 710 с.
3. Державна боргова політика України в контексті досвіду постсоціалістичних країн - членів ЄС: монографія; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., заслуж. діяча науки і техніки України Федосова В.М.; Київ. нац. екон. ун-т. Біла Церква: Пшонківський О. В. [вид.], 2016. 239 с.
4. Державний кредит: навчальний посібник / Лубкей Н.П., Ткачук Н.М., Горин В. П., Карапетян О. М. Тернопіль: видавництво «Наукова думка», 2012. 147с.
5. Управління державними фінансами. Фіскальні правила, ризики, міжнародні стандарти: кол. монографія; за ред. Т.І. Єфименко; Держ. навч.-наук. установа «Акад. фінанс. упр.». Київ: Академія фінансового управління, 2019. 495 с.
6. Лютий І.О. Внутрішні запозичення у формуванні державного бюджету України: монографія; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 309 с.
7. Слав'юк Н.С. Зовнішні державні запозичення та економічний розвиток країни: монографія; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». Київ: НаУКМА, 2019. 171 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Адміністрування публічних фінансів: навч.-метод. посіб. / А.Й. Іванський; Міжнар. гуманітар. ун-т, Каф. держ.-правових дисциплін. Одеса: Гельветика, 2022. 123 с.
2. Державне регулювання макроекономічних процесів на основі грошово-кредитного механізму / Г.І. Башнянин, О.Ю. Носов, І.Є. Труш. Львів: Ліга-Прес, 2015. 222 с.

3. Длугопольський О.В. Суспільний сектор економіки і публічні фінанси в епоху глобальних трансформацій: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2011. 632 с.
4. Длугопольський О.В. Реформування суспільного сектору економіки та нові підходи до управління публічними фінансами: монографія; Держ. навч.-наук. установа «Акад. фін. упр.». Київ: 2012. 278 с.
5. Масій Н.Д. Фінанси публічного сектору. Українські реалії та світовий досвід: навч. посіб.; Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. Одеса: Астропринт, 2022. 381 с.
6. Нікіфоров П.О. Теорія публічних фінансів: навч. посіб.; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ; Рута, 2022. 183 с.
7. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання: монографія / І.О. Луніна; НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2020. 439 с.
8. Ткачук Н. М. Аналіз практичних аспектів формування доходів бюджету територіальної громади міста. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Економічна»*. 2023. Вип. 104. С. 11–20. URL: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2023-104-02>.
9. Ткачук Н.М., Вовчак О.Д. Економічна синергетика як інструмент пізнання трансформаційних процесів економічних систем. *Фінансовий простір*. 2017. № 4. С. 100–104. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1703/wholetext.pdf>.
10. Управління державними фінансами. Фіскальні правила, ризики, міжнародні стандарти: кол. монографія; за ред. Т.І. Єфименко; Держ. навч.-наук. установа «Акад. фінанс. упр.». Київ: Академія фінансового управління, 2019. 495 с.
11. Ткачук Н.М. Позикові й податкові фінанси як джерело фінансування держави. *Забезпечення сталого розвитку фінансової системи України в умовах глобалізації: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції* (м. Кам'янець-Подільський, 14 квітня 2023 року). Кам'янець-Подільський: Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2023. С. 137–139.
12. Фасолько Т.М. Реалізація моделі впливу державного боргу на обсяги національного виробництва. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 10 (184). С. 489–496.
13. Фінанси, банківська справа та страхування. Менеджмент публічних фінансів: підручник для магістрів; за ред.: П.О. Нікіфорова, Н.А. Бак; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ; Рута, 2021. 255 с.
14. Fasolko T., Tereshchenko T., Fedorchuk O. Modeling of interaction of the factors of demand and supply of economic growth. *European journal of economics and management*. 2020. Vol. 6. Issue 5, pp. 117–125 DOI: 10.46340/eujem.2020.6.5.15.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.
4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.